

KURJER WILEŃSKI

Nowogródzki, Grodzieński, Suwalski, Poleski i Wołyński

Niemcy kontynuują natarcie ANGLIA i FRANCJA! zrywają stosunki dyplomatyczne z Rzeszą

Komunikat Sztabu Głównego Naczelnego Wodza Nr 2.

Stracono 37 samolotów i zniszczono ok. 100 czołgów wroga Niemcy nadal bombardują miasta polskie

Dnia 2 września 1939 r.

Działania lotnicze w dn. 2. IX. 1939 r.

LOTNICTWO NIEPRZYJACIELSKIE KONTYNUOWAŁO DZIAŁALNOŚĆ NA CAŁYM NASZYM TERYTORIUM. Bombardowano liczne miejscowości bez względu na to, czy posiadają one znaczenie wojskowe.

WARSZAWA BYŁA DNIA 1 B.M. CELEM KILKAKROTNYCH NALOTÓW połączonych z bombardowaniem pewnych miejscowości podwiejskich. Dotychczasowa działalność lotnictwa niemieckiego powoduje GŁÓWNE STRATY POŚRÓD LUDNOŚCI CYWILNEJ.

Straty lotnictwa nieprzyjacielskiego:

Łącznie z dniem wczorajszym STRACILIŚMY 37 SAMOLOTÓW NIEMIECKICH.

Straty własne:

Łącznie z dniem wczorajszym — 12 samolotów.

Działalność lądowa:

NIEPRZYJACIEL KONTYNUUJE SILNE NATARCIA NA FRONCIE PODHAŁA, ŚLĄSKA I W KIERUNKU CZĘSTOCHOWY. W CIĄGU DNIA W CZORAJSZEGO ZNISZCZYLIŚMY W WALCE Z JEDNOSTKAMI PANCERNYMI OKOŁO 100 CZOŁGÓW NIEMIECKICH.

Na froncie Pomorza i Prus Wse hodnich walki trwają na pograniczu.

W rejonie Gdyni walki trwają. WESTERPLATTE BRONI SIĘ.

Bohaterska obrona Westerplatte

WARSZAWA, (Pat). Cały naród polski z podziwem i troską śledzi bohaterską obronę na Westerplatte w Gdańsku, gdzie odział piechoty odpiera liczne ataki o wiele liczniejszych nieprzyjacielskich sił lądowych, dokonywane pod osłoną ognia ciężkich dział pancernika niemieckiego „Schleswig Holstein“.

W imię Boże do zwycięstwa

Manifestacja jedności i miłości do Armii w Sejmie

WARSZAWA, (Pat). Wczorajsze plenaryjne posiedzenie Sejmu, odbywające się w chwili, gdy wróg odwieczny wtargnął podstępnie na naszą ziemię, zamieniło się w wielką manifestację na rzecz naszej dzielnej armii i jej Naczelnego Wodza.

W posiedzeniu wzięli udział członkowie gabinetu in corpore z prezesem Rady Ministrów gen. Sławoj Składkowskim na czele, marszałek Senatu Miedziński, prezes N. I. K. gen. Krzemieński, podsekretarze stanu, senatorowie oraz wyżsi urzędnicy państwowi.

Otwierając o godz. 15 posiedzenie marszałek Makoński odczytał zarządzenie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej o otwarcu sesji nadzwyczajnej Sejmu, po czym przed porządkiem dziennym udzielił głosu panu prezesowi Rady Ministrów.

Pan premier gen. Sławoj Składkowski wygłosił następujące przemówienie:

Mowa Premiera

Wysoka Izbo!

Sytuacja, w której dziś mam zaszczyt przemawiać w imieniu rządu, jest jasna. Zostaliśmy zaatakowani, więc walczymy.

Wszystkim panom w tej Wysokiej Izbie, jako czujnym na sprawy Państwa obywatelom, znany jest przebieg wydarzeń, które poprzedziły wybuch narzuconej nam wojny.

W tym miejscu rząd pragnie wyrazić wdzięczność Wysokiej Izbie, że w zrozu mieniu powagi sytuacji, zechciała ułatwić jego pracę jeszcze w okresie poprzedzającym wojnę przez udzielenia pełnomocnictw już w maju br. w zakresie spraw gospodarczych i obrony Państwa.

Obecnie oświadczam Wysokiej Izbie że rząd stałe do dyspozycji Naczelnego Wodza z niezłomną wolą pokonania każdej przeszkody, stojącej w poprzek jego

woli w dziele obrony Państwa (huczne oklaski).

Szczegółowy i ścisły przebieg wydarzeń i ich ocena będą niebawem przedstawił w imieniu kraju w całej rozciągłości.

Jesteśmy spokojni — spokojni o losy narodu i Państwa.

Narzuconą nam wojnę wygramy, bo nauczył nas Józef Piłsudski, jak się zdobywa na niepodległość i jak się jej broni (huczne oklaski).

Wojnę tę wygramy, bo na wezwanie Pana Prezydenta pójdziemy do walki wszyscy ramię przy ramieniu (huczne oklaski). Wojnę tę wygramy, bo mamy Wodza Marszałka Edwarda Śmigłego Rydzę (okrzyki „Niech żyje” — postawie wstają).

Wypełnimy z twardym żołnierskim posłuszeństwem wszystkie jego rozkazy, wiążące Polskę w imię Boże do zwycięstwa (huczne oklaski). (Izba wstaje ponownie i

manifestuje gorąco na cześć Wodza Naczelnego).

Następnie marszałek udzielił głosu wice marszałkowi Wendzie, który w mowie swojej powiedział:

Stwierdzamy, że wszyscy obywatele Rzeczypospolitej stanowią jeden wielki i połączony obóz warowny, całkowicie i bez reszty oddany naszemu Wodzowi Marszałkowi Polski Edwardowi Śmigłemu Rydzowi, pod którego rozkazami walczycy będziemy zwycięsko o wielkość Rzeczypospolitej (oklaski).

Oświadczenie Ukraińców

Zkolei zabrał głos pos. Skrypynek, Ukraińiec z Wołynia, który powiedział m. in.:

Opatrzność obarczyła dzisiejsze pokolenie Ukraińców i Polaków obowiązkiem obrony najświętszego skarbu, jakim jest wolność Narodu i niezawisłość jego ziemi.

Dzieje stuleci ubiegłych nas uczą, że w podobnych okolicznościach nasze narody odzyskiwały świadomość wspólnego niebezpieczeństwa. Wspólna walka ze wspólnym niebezpieczeństwem zawsze kończyła się naszym wspólnym zwycięstwem (oklaski).

Oświadczam, że czuję się szczęśliwym

(Dokończenie na str. 2)

Anglia i Francja wydały rozkaz nie bombardowania ludności cywilnej Kłamstwa w odpowiedzi niemieckiej

WASZYNGTON, (Pat). Reuter donosi: Sekretarz stanu Hull oświadczył, iż Wielka Brytania i Francja postanowiły powstrzymać się od bombardowania ludności cywilnej zgodnie z apelem prez. Roosevelta. Rząd W. Brytanii oświadczył, iż pod głębokim wrażeniem względów humanitarnych, na które powołał się prezydent ustalili już politykę rządu brytyjskie-

go, postanawiając wstrzymać się od tego rodzaju akcji i ograniczyć bombardowanie ściśle do obiektów wojskowych pod warunkiem, iż te same zasady będą przestrzegane przez ich przeciwników.

WASZYNGTON, (Pat). Havas donosi, że niemiecki charge d'affaires wręczył sekretarzowi stanu Hullowi

odpowiedź Hitlera na apel prezydenta Roosevelta w sprawie bombardowania otwartych miast. W odpowiedzi tej Hitler usiłuje przekonać, że uczynił wszystko, żeby uniknąć bombardowania cywilnej ludności i zrzucił winę wybuchu wojny na Polskę. Odpowiedź ta została przyjęta w Waszyngtonie z niekrywanym chłodem.

Ambasadorowie Anglii i Francji opuszczają Berlin

BERLIN. (Pat). 2. IX. AGENCJA STEFANI DOWIADUJE SIĘ, ŻE AMBASADOROWIE FRANCJI I WIELKIEJ BRYTANII DZIŚ OPUSZCZAJĄ CAŁYM PERSONELEM BERLIN.

Kredyty wojenne Francji

PARYŻ. (Pat). Izba Deputowanych jednomyślnie uchwaliła kredyty wojenne bez dyskusji.

PARYŻ, (Pat). Na posiedzeniu senatu wicepremier Chautemps odczytał orędzie prezydenta Lebrun'a i deklarację rządu.

Przed zawieszeniem posiedzenia Laval oświadczył, iż oklaskiwał deklarację rządu, podobnie jak cały senat. „Muszę jednakże przypomnieć, iż w roku 1935 podpisałem układ z Włochami. Względę, które skłoniły go do tego, są teraz bardziej aktualne, niż kiedykolwiek“.

Po wznowieniu obrad senat jednomyślnie przyjął kredyty na potrzeby obrony narodowej.

Ambasada niemiecka w Londynie pali dokumenty

LONDYN, (Pat). Havas donosi, że od wczorajszego popołudnia z komisji ambasady niemieckiej wydobywają się kłęby dymu. Jak sądzą personel ambasady pali dokumenty

LONDYN, (Pat). Wejście do am-

basady niemieckiej zostało zaryglowane i wstęp zamknięty. Przed konsulem niemieckim stoją długie ogonki Niemców, którzy z nerwowym pośpiechem załatwiają formalności przed wyjazdem z Anglii.

Ambasador St. Zjednoczonych nie chciał pozostać w Berlinie

PARYŻ, (Pat). Havas donosi z Waszyngtonu: Ambasador Stanów Zjednoczonych w Berlinie zwrócił się do

rządu w Waszyngtonie z prośbą o odwołanie go z zajmowanego stanowiska. Prośbie tej uczyniono zadość.

Wojenny gabinet brytyjski

Będziemy tak walczyć, by dzieci nasze nie potrzebowały wznawiać wojny — pisze „Times”

LONDYN, (Pat). Redaktor parlamentarny „Press Association” donosi, że poczyniono przygotowania do utworzenia gabinetu wojennego, w skład którego wejdą Churchill, Eden i przedstawiciele obu opozycji: Greenwood ze strony opozycji robotniczej i Archibald Sinclair, jako reprezentant liberalów.

znajduje się na progu wojny. Ostatnie depeche mówią o wejściu do gabinetu angielskiego Churchilla i innych przedstawicieli opozycji. Król Georg VI odwiedził premiera Chamberlaina w jego siedzibie rządowej na Downing Street i konferował z nim w ciąg kilku godzin. Nastroje w Anglii są zdecydowanie wojenne. Znalazło to wyraz na

lamach prasy angielskiej. Między innymi urzędowy „Times” pisze, że Anglia przystąpi do wojny nie w obronę swego materialnego interesu, lecz życiowych interesów narodów wolnych. HITLER WOLAŁ WOJNĘ, WIĘC BĘDZIE JĄ MIAŁ. Walkę naszą trzeba będzie zakończyć tak, by dzieci nasze nie potrzebowały jej wznawiać.

Dekrety budżetowe i finansowe Uchwaliła Rada Ministrów

WARSZAWA, (Pat). Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 1 b. m. przyjęła szereg ważnych dekretów

budżetowych i finansowych, wiążących się z wejściem kraju w okres wojny.

Niepodległy głos u armii Słowacji Poseł słowacki w Warszawie potępił Hitlera

Posel nadzwyczajny i minister pełnomocny Słowacji w Warszawie dr Karczmarek nadesłał list do Ministra Becka, w którym w ostrych słowach potępił niemieckie metody i zapewnił, że cały naród Słowacki żywi gorącą sympatię dla bratniego narodu polskiego i orędowni polskiemu życzy zwycięstwa.

minister pełnomocny Słowacji stwierdza że ojczyzna jego padła ofiarą brutalnej przemocy ze strony Niemiec i prosi rząd polski o pomoc dla wyzwolenia Słowaków z pod jarzma teutońskiego

Autor prosił min. Becka o opublikowanie treści listu. Oczywiście, zdrajca Tisza odwołał dr Karczmarka.

Kanada z nami

OTTAWA, (Pat). Agencja Havasa donosi że rząd kanadyjski postawił wojsko lądowe oraz siły lotnicze i morskie na „stopie czynnej”.

OTTAWA, (Pat). Premier Mackenzie King ogłosił następujący komunikat: „obecnie jest rzeczą jasną, że wysiłki zmierzające do utrzymania pokoju, nie dały rezultatu. Pomimo tych wysiłków rozpoczęły się wrogie działania Niemiec wobec Polski zagrażające pokojowi. Mój gabinet po stanowił dziś rano zwołać parlament na najbliższy czwartek. Rząd kanadyjski postanowił jednomyślnie, że w razie gdyby

zjednoczone królestwo zostało wciągnięte w wojnę, aby stawić czoło agresorowi, zwoła niezwłocznie parlament, który się zbierze, by uchwalić współdziałanie Kanady po stronie Anglii. Obecnie w dalszym ciągu będą kontynuowane wszystkie niezbędne dla obrony Kanady kroki. Rząd zwrócił się do parlamentu z prośbą o powzięcie najdalej idących zarządzeń, za pewniających współdziałanie i obronę. Deklaracja zawiadomia również, że na podstawie wydanych zarządzeń milicja morska i milicja sił powietrznych przeniesione zostały w stan czynny.

„Biała księga” przygważdżająca krętałwa Niemiec

LONDYN, (Pat). Rząd brytyjski ogłosił w formie „białej księgi” wymianę korespondencji, dokonaną z rządem niemieckim noty wyjaśniającej obecny, rzeczywisty przebieg wypadków. Nota ta ma na celu oświecenie opinii publicznej.

Odpowiedź rządu niemieckiego, datowana z dnia 28 sierpnia była przed doręczeniem jej zakomunikowana rządom francuskiemu i polskiemu. Rząd Polski upoważnił rząd brytyjski do poinformowania rządu niemieckiego, że jest zdecydowany natychmiast nawiązać rozmowy bez pośrednie z Niemcami. Z załączonych do dokumentów wynika, że w paragrafie 4 od powiedzi brytyjskiej z dnia 28 sierpnia wyrażone sprzeczowano stanowisko rządu polskiego w tej sprawie.

nie przybył do północy do Berlina, jak tego domagał się rząd niemiecki w nocie poprzedniego wieczoru. Rząd Polski dowiedziawszy się o takim rozwoju sytuacji, poinformował rząd brytyjski dn. 30 sierpnia popoł. upoważnia swego ambasadora do zawiadomienia rządu niemieckiego, że Polska przyjęła propozycje dotyczące rokowani. Ambasador Polski w Berlinie nie został jeszcze przyjęty przez ministra Ribbentropa do których godzin nocnych dnia 30 sierpnia.

Odpowiedź brytyjska została doręczona Hitlerowi o godz. 23.30.

28 sierpnia Hitler przyrzekł udzielić od powiedzi na pismo w dniu następnym.

Odpowiedź pisemna niemiecka doręczona była ambasadorowi W. Brytanii o godz. 19.15 dnia 29 sierpnia niezależnie od całkowitego zniekształcenia w odpowiedzi na pismo w dniu następnym.

Odpowiedź pisemna niemiecka doręczona był ambasadorowi W. Brytanii o godz. 19.15 dnia 29 sierpnia. Niezależnie od całkowitego zniekształcenia w odpowiedzi niemieckiej przebiegu wypadków które poprzedziły kryzys, domagała się ona przybycia do Berlina upewnomocnionego wysłannika polskiego w ciągu dnia następnego. Odpowiedź rządu brytyjskiego tłumaczy się sama przez się. Była ona zakomunikowana przez ambasadora W. Brytanii ministrowi spr. zagranicznych Niemieckiego rządu zawierający 16 punktów.

Odowiedź Ribbentropa stanowił drugi dokument, który odczytał on szybko po niemiecku. Zdaje się, iż był to plan niemieckiego rządu zawierający 16 punktów, który później został ogłoszony. Kiedy Henderson poprosił o tekst tych propozycji, Ribbentrop odpowiedział, że obecnie jest zapóźno, gdyż pełnomocnik Polski

wym, mając możność stwierdzić, że społeczeństwo ukraińskie Wołynia na leżycie odezwało wielką odpowiedzialność, jaka na nim zaciążyła dzisiaj wobec Państwa, swego Narodu i przyszłych pokoleń.

Na pierwsze wezwanie Rzeczypospolitej ludność ukraińska Wołynia najdokładniej wykonała wszystko, co od niej Państwo zażądało. Już dzisiaj moi bracia zraszają krwią ziemię polską, świadomie dając dowód gotowości złożenia na ołtarzu obrony wspólnych skarbów ofiarę najdroższą, ofiarę życia własnego i krwi (oklaski).

Następnie zabrakł głosu wicemarszałek Mudyry.

„My, Ukraińska Reprezentacja Parlamentarna, jako polityczna emanacja Ukraińskiego Zjednoczenia Narodowego - Demokratycznego (Undo), a toż członkowie Ukraińskiej Narodowej „Odnowy” oświadczamy, że obecnie nie czas na wzajemne spory polityczne i że decyzję powzięszą wraz ze społeczeństwem ukraińskim w całej pełni wykonamy i poniesiemy wszystkie ofiary dla twardej obrony Państwa” (oklaski).

Deklaracja Żydowska

Pos. Seideman, przedstawiciel Żydów, oświadczył:

„Nie czas dzisiaj na rozważania. Oświadczam jeszcze raz, że ludność żydowska w Polsce, bez żadnego zastrzeżenia oddaje się do dyspozycji Naczelnego Dowództwa i staje do a-

„Piłsudski” bezpieczny

WARSZAWA, (Pat). Gdynia-Ameryka Linia Żegluga zawiadomia wszystkich zainteresowanych, że MS „Piłsudski”, który wyruszył z Nowego Jorku 20 sierpnia r. i miał przybyć do Gdyni 1 września, znajduje się w całkowitym bezpieczeństwie w jednym z portów europejskich. Wszyscy pasażerowie są zdrowi i przebywają na statku. Czynnione są starania, żeby umożliwić im bezpieczny przejazd do miejsca przeznaczenia.

Neutralność Łotwy

RZYM, (Pat). Prezydent Łotwy podpisał dziś następujące oświadczenie: 1) Republika Łotewska zachowa ścisłą neutralność w wojnie, która wybuchła między obcymi mocarstwami.

2) Zgodnie z ustawą neutralności postanowienia tej ustawy wchodzi w życie z dniem 1 września 1939 r. w stosunku do wszystkich państw wojujących.

Neutralność Estonii

TALLIN, (Pat). W ogłoszonej dekretem prezydenta deklaracji o neutralności rząd estoński oświadcza, że jest zdecydowany przestrzegać ścisłej neutralności w czasie wojny, która wybuchła między obcymi mocarstwami. W celu utrzymania tej neutralności zarządzone wprowadzenie w życie z dniem 1 bm. ustawy o neutralności.

Szwecja powołała rezerwistów

SZTOKHOLM, (Pat). Szwecja powołała pod broń kilkadziesiąt tysięcy rezerwistów. Parlamenty zostały zwołane na piątek.

Posiedzenie Sejmu

(Dokończenie ze str. 1)

pelu, gotowa ponieść wszystkie ofiary jakich chwila dziejowa wymaga. Wielka, mocarstwowa, potężna Polska jest ideałem ludności żydowskiej, jako upragnionych obywateli Państwa. Niech żyje zwycięstwo Polski” (oklaski).

Posłowie i senatorowie będą walczyć z bronią w rękę

Marszałek Makowski oświadcza, że wyraża przekonanie, iż wobec chwili, którą przeżywamy, Izba zgodzi się załatwić w skróconym postępowaniu projekt ustawy o czynnej służbie wojskowej posłów i senatorów, złożonego przez pos. Żencykowskiego.

Izba uchwaliła skrócone postępowanie. Projekt posła Żencykowskiego zrefereowany imieniem Koła Parlamentarnego O. Z. N. umożliwi tym posłom i senatorom, którzy będą mogli być zwolnieni od swych obowiązków, na ochotnicze wstąpienie do wojska. Poseł zgłaszając się do czynnej służby wojskowej nie traci swego mandatu, a gdy sprawa państwowa będzie tego wymagała, marszałek Sejmu będzie mógł wzywać go do prac Sejmu.

Ustawa będzie obowiązywała od dnia 1 września 1939 r.

WARSZAWA, (Tel wł) Na wczorajszym posiedzeniu Sejmu duże wrażenie zrobiły deklaracje mniejszości narodowych, Ukraińców i Żydów o patriotycznym przyłączeniu się do wszelkich obowiązków w dziele obrony ojczyzny

Wprowadzenie sądów doraźnych

Rada Ministrów, na podstawie art. 5 ustawy o stanie wojennym, rozporządzeniem z dnia 2 IX. 1939 r. wprowadziła na całym obszarze Państwa przed sądami powszechnymi postępowanie doraźne.

Powyższe rozporządzenie Rady Ministrów wchodzi w życie z dniem 2 września 1939 roku.

Z tym dniem podlegają postępowaniu doraźnemu następujące przestępstwa:

- 1) Z art. 93 kod. kar. (zamach na był, całość i ustrój Państwa);
- 2) z art. 94 kod. kar. (zamach na Prezydenta Rzeczypospolitej);
- 3) z art. 95 kod. kar. (zamach na organa władzy zwierzchniej);
- 4) z art. 96, 97, 98 kod. kar. (przygotowanie do zamachu na był, całość i ustrój Państwa, albo do zamachu na Prezydenta Rzeczypospolitej lub organa władzy zwierzchniej; porozumienie lub przedsięwzięcie innych działań przygotowawczych w celu wykonania wymienionych powyżej zamachów przeciwpaństwowych);
- 5) z art. 99 kod. kar. (porozumienie w celu wywołania wrogich działań przeciwko Państwu);
- 6) z art. 100 § 1 kod. kar. (wojenna zdrada Kraju);
- 7) z art. 101 kod. kar. (służba w wojsku nieprzyjacielskim);
- 8) z art. 102 kod. kar. (działanie zbrojne przeciwko Państwu);
- 9) z art. 103 kod. kar. (ułatwienie ucieczki jeńcowi wojennemu);
- 10) z art. 104 § 1 kod. kar. (rozpowszechnienie wiadomości w celu osłabienia ducha obronnego społeczeństwa);
- 11) z art. 105 § 1—3 kod. kar. (nadużycia przy dostawach wojskowych);
- 12) z art. 106 i 107 kod. kar. (dyplomatyczna zdrada Kraju);
- 13) z art. 108 kod. kar. (narażenie Państwa na niebezpieczeństwo wojny lub zerwania stosunków dyplomatycznych);
- 14) z art. 109 kod. kar. (rozpowszechnienie za granicą nieprawdziwych wiadomości w celu szkolenia interesom Państwa);
- 15) z art. 114 kod. kar. (wpływanie na czynności organów ustawodawczych);
- 16) z art. 125 § 1 kod. kar. (napaść na Prezydenta Rzeczypospolitej);
- 17) z art. 126 kod. kar. (wpływanie przemocą lub groźbą na czynności Rządu, Ministra lub Sądu);
- 18) z art. 154 § 2, 155 § 2 kod. kar. (nawoływanie do popelnienia zbrodni stanu i pochwalanie takich zbrodni; sporządzanie, przechowywanie i przewożenie pism, druków i wizerunków, nawoływających do popelnienia zbrodni stanu, lub pochwalających takie zbrodnie);
- 19) z art. 163 kod. kar. (udział w przestępnym zbiegowisku publicznym);
- 20) z art. 164 i 166 kod. kar., jeżeli zgromadzenie, zebranie lub związek ma na celu przestępstwo podlegające postępowaniu doraźnemu (przestępne zgromadzenia, zebrania i związki);
- 21) z art. 167 kod. kar. (udział w związku zbrojnym);
- 22) z art. 175 § 1 kod. kar. (fałszowanie pieniędzy);
- 23) z art. 215 § 1 kod. kar. (sprowadzenie niebezpieczeństwa pożaru, zalewu, zaważenia się budowli, katastrofy w komunikacji lądowej, wodnej i powietrznej);
- 24) z art. 216 § 1 kod. kar. (sprowadzenie niebezpieczeństwa powszechnego przez użycie materiałów wybuchowych lub łatwopalnych, albo gazów);
- 25) z art. 217 § 1 kod. kar. (sprowadzenie niebezpieczeństwa powszechnego przez uszkodzenie urządzeń użyteczności publicznej, rozszerzenie lub udaremnienie tłumienia zarazy, przez inne działania wśród okoliczności szczególnie niebezpiecznych);
- 26) z art. 218, 219 kod. kar. (przygotowanie do spełnienia lub porozumienie w celu spełnienia przestępstw określonych w punktach 23—25);
- 27) z art. 221 kod. kar. (przeszkadzanie w akcji ratowniczej przy groźącym niebezpieczeństwie powszechnym);
- 28) z art. 222 kod. kar. (gromadzenie, przechowywanie i wyrabianie broni i materiałów wybuchowych);
- 29) z art. 223 i 224 kod. kar., jeżeli czynu dokonano lub usiłowano dokonać przez uszkodzenie urządzeń (utrudnienie lub uniemożliwienie powszechnego korzystania z urządzeń użyteczności publicznej; utrudnienie lub uniemożliwienie prawidłowego działania szpitali, urządzeń użyteczności publicznej, dostarczających wody, światła, ciepła lub energii, albo służących do kanalizacji);
- 30) z art. 225 § 1 kod. kar. (umyślne zabójstwo);
- 31) z art. 258, 259, 260 kod. kar. (kradzież rozbójcza, rozbój, rozbójnictwo morskie);
- 32) z art. 257 i 261 kod. kar., jeżeli sprawca był zaopatrzony w broń lub narzędzie przeznaczone do napaści lub obrony (kradzież, wymuszenie);
- 33) z art. 263 § 3 kod. kar. (uszkodzenie cudzego mienia przez użycie ognia, materiału wybuchowego lub łatwopalnych);
- 34) z art. 10 § 1—4, art. 12 § 1—2, art. 13, art. 14 § 2, art. 16, art. 17 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o niektórych przestępstwach przeciwko bezpieczeństwu Państwa (ujawnienie tajemnicy państwowej; udzielenie informacji wojskowej rządowi obcego państwa; udzielenie rządowi obcego państwa pewnych wiadomości, dokumentów lub przedmiotów; czynności przygotowawcze do powyższych przestępstw oraz porozumienie w celu spełnienia takich przestępstw, udzielenie pomocy w działalności wywiadowczej agentowi obcego państwa);
- 35) z art. 1, 2, 6, 8, 9 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1938 r. o ochronie niektórych interesów Państwa (uszkodzenie przedmiotów, służących celom wojskowej obrony Państwa lub Sił Zbrojnych; utrudnianie prawidłowego działania zakładów wojskowych; porozumienie z agentem obcego rządu lub organizacji międzynarodowej w celu działania na szkodę Państwa Polskiego; nawoływanie do strajku powszechnego do powszechnego zamknięcia zakładów przez pracodawców lub do wzrymania dowozu żywności do miast; udział w związku mającym na celu zbiorowe zamknięcie zakładów pracy);
- 36) z art. 173 ust. 3, art. 174 ust. 2, art. 175 ust. 4, art. 176 ust. 3 i 4, art. 177 ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (wszelkie sposoby uchylania się od obowiązku służby wojskowej; werbowanie do służby w wojsku obcym lub obcej organizacji wojskowej; przyjmowanie przez obywatela polskiego bez zgody władzy polskiej obowiązków w wojsku obcym lub w obcej organizacji wojskowej);
- 37) z art. 38 ustawy z dnia 30 marca 1939 r. o komunikacjach w służbie obrony Państwa (obniżenie sprawności lub zagrożenie ruchu komunikacji przez funkcjonariusza lub pracownika komunikacji).

Kto, począwszy od dnia 3 września 1939 r., popełni lub usiłuje popełnić jedno z wymienionych powyżej przestępstw, jako sprawca, podlega lub pomoceń — sądzony będzie w postępowaniu doraźnym.

W postępowaniu doraźnym mają zastosowanie nast. obostrzenia:

- 1) kara śmierci grozi za przestępstwo, za które w postępowaniu zwyczajnym można orzec karę więzienia ponad 5 lat;
- 2) kara więzienia od lat 10 do lat 15 grozi za przestępstwo, za które w postępowaniu zwyczajnym można orzec karę niższą niż 5 lat więzienia;
- 3) kary nie podlegają złagodzeniu według przepisów ogólnych ustaw karnych;
- 4) przeciw aktowi oskarżenia sprzeć jest niedopuszczalny;
- 5) wyroki i postanowienia sądu nie ulegają zaskarżeniu;
- 6) wyroki śmierci wykonywane są w ciągu 24 godzin po ich ogłoszeniu.

Błogosławieństwo kościoła

WARSZAWA, (Pat). Pan Prezydent Rzeczypospolitej otrzymał od księdza prymasa kardynała Augusta Hlonda depezę treści następującej:

Kościół katolicki w Polsce modli się o zwycięstwo naszego bohaterstwa i odwagi w dziejowej rozprawie o prawa Rzeczypospolitej, o polityczną wolność i jej religijne swobody.

W ręce Pana Prezydenta Rzeczypospolitej składam oświadczenie, że obrońcy wstępek państwa poprze kościół katolicki w Polsce i we wszystkich środkach.

Kardynał Prymas.

Współpraca społeczeństwa z wojskiem

Sekcje obywatelski go komitetu współpracy z wojskiem rozpoczynają działalność.

Wczoraj odbyło się posiedzenie sekcji społecznej pod przewodnictwem p. Rektora Staniewicza oraz sekcji oświatowo-propagandowej, której przewodniczy p. kurator Godecki.

Sekcja oświatowo-propagandowa wyłoniła dwa referaty. Kierownictwo referatu propagandowego objęła p. Pełczyńska, zaś oświatowego p. Drażkowski.

ZŁOTO na cele przemysłowe i lekarsko-dentystyczne do nabycia w firmie **O. Żulkind** Włocławek, Wielka 7. Telef. 17-33

Waterloo po 20 latach

W burzliwą noc, poprzedzającą ucieczkę Napoleona z wyspy Elby, noc, która zadecydowała o losach Cesarza i Europy, rozsądniejsi przyjaciele Napoleona odradzali mu ten krok szalony. Wskazywali słusznie na to, że niezgoda w obozie zwycięzców nie jest istotną, że cała Europa antynapoleońska pogodzi się natychmiast, skoro dojdzie ją wieść o Elbie.

Imperializm niemiecki był bardziej przezorny! Imperializm niemiecki czekał 20 lat na swoje Waterloo. Pomimo to istnieją zdumiewające analogie pomiędzy ucieczką Napoleona z wyspy Elby, a 1 września 1939 roku.

Nie wiemy, czy w pogodną noc wrześniową równie zapewne pogodną

nad zamkiem Doorn w Holandii, w którym poprzednik Hitlera rozpamiętuje dzieje swojej epopei, był ktoś z doradców ktoby ostrzegł przed szalonym krokiem? Ale to pewne, że analogie są zdumiewające. Walka w obozie zwycięzców zawiodła Niemców zupełnie. Na wieść o bombardowaniu bezbronnym miast polskich zwały się szeregi polsko-francusko-angielskie Europa frontu pokoju stanęła przeciwko „uzurpatorowi”. Kto będzie tym Wellingtonem i Blücherem? Kto zada ostatni cios pod niemieckim Waterloo, jakie czeka wojska niemieckie? 100 dni hitlerowskiego panowania w Niemczech skończy zapewne jakaś decydująca bitwa, wydana przez sprzymierzeńców, w której Wolą Opatrzności

będzie zapewne, aby udział Polski stał się udziałem rozstrzygającym!

Imperializm niemiecki powrócił z wyspy Elby, tym samym czeka nań wyspa Św. Heleny.

Pycha Niemców, ich nienawiść do Słowiańszczyzny osłepiły, uczyniły ich niezdolnymi do jasnego myślenia! Mając cały świat przeciwko sobie, zamiast siedzieć spokojnie w domu, rzucili wyzwanie Polsce, Anglii i Francji, zaborem Słowacji i atakiem na Polskę.

Za ten atak szaleństwa muszą teraz odpokutować. Spokojny, zwarty i silny jest świat Frontu Pokoju! Silniejszy i bardziej zwarty, niż kiedykolwiek!

K. Leczycki.

Kobiety Polki!

Żołnierz polski walczy bohatersko o wolność naszej Ojczyzny i wolność Sława.

Niemiec, odwieczny wróg Polski chce zagarnąć naszą ziemię.

Nie damy ziemi. Przed napaścią wroga bronąć się będziemy mężnie i z wiarą w zwycięstwo.

W tych ważnych chwilach, w których walczy się o losy Polski i losy każdego z nas, co ma robić kobieta polska!

Kobieta polska powinna:

1. Zachować spokój i równowagę ducha.
2. Nie wierzyć plotkom rozsiewanym przez ludzi głupich, złych i przez tchórzów. Ci głupi ludzie i ci tchórze są często narzędziem w ręku szpiegów niemieckich.

3. Wszystkich tych, którzy rozsiewają plotki, opowiadają bajki i kłamstwa — wypędzić precz z naszych domów.

4. Wierzyć tylko w to, co się samemu własnymi oczami przeczytało w gazetach lub na własne uszy posłyszało w Polskim Radio.

5. Kobieta polska musi stanąć do pracy dla obrony kraju, swojej rodziny i swego domu.

6. Każda kobieta zastąpić musi w pracy, powołanego do wojska męża.

7. Kobieta polska musi nieść pomoc ofiarom, potrzebującym pomocy.

8. Ze wszystkich sił swoich pomagać walcącym.

Polko! Zrób rachunek sumienia, jak pracujesz dla Polski w tej ważnej chwili, czy pracujesz dla obrony swego domu swej ojczyzny i swojej wiary.

Kobiety! Stańcie w szeregach organizacji, pracujących dla obrony Polski przed najeźdźcą wroga.

Bądźcie pogodne, spokojne i mężne! Bóg miłosierny pobłogosławi naszę walce.

Katolickie Stowarzyszenie Kobiet.
Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej.

Koło Ligi Kooperatystek.
Koło Rodziny Urzędniczej.

Narodowa Organizacja Kobiet.
Przysposobienie Kobiet do Obrony Kraju.

Sekcja Kobieta Pocztowego Przysposobienia Wojskowego.

Polskie Katolickie T-wo Opieki nad Dziewczętami.

Polska Organizacja Wojskowa.
Rodzina Kolejowa.

Rodzina Leśnika.
Rodzina Rezerwisty.

Rodzina Urzędnicza Urzędu Wojewódzkiego.

Rodzina Wojskowa.

Stowarzyszenie Pań Miłosierdzia Św. Wincentego à Paulo.

Stowarzyszenie S. P. i O.
Rodzina Policjanta.

Stowarzyszenie Urzędników Państwowych Sekcja Kobieta.

Straż Przednia.

Wojewódzkie Koło Gospodyń Wiejskich.

Wileńska Chórągw Harcererek.
Związek Kobiety przy O. Z. N.

Związek Nauczycielstwa Polskiego Sekcja Kobieta.

Związek Pań Domu.
Oddział Żeński Związku Strzeleckiego.

Związek Ziemianek.
Stowarzyszenie Służba Obywatelska

SMAK-BARWE-AROMA!

MARYNAT I KONSERW ZAPEWNIĄ ZDROWY, TRWAŁY, CZYSTY, BEZBAKTERYJNY OCET Z ESENCJI OCTOWEJ 80% WYROBU

ZAKŁ. CHEM. GRODZISK RAKONIA BUTELECZECZE

Zdrowie J. E. Ks. Arcybiskupa ulega stałej poprawie

Stan zdrowia J. E. Ks. Arcybiskupa Metropolity Jajbrzykowskiego uległ ostatnio dalszej poprawie. Działanie nerek jest coraz sprawniejsze, powracają również i siły.

J. E. Ks. Arcybiskup stosuje już dłuższe spacery, nie oddalając się jednak poza obręb pałacu. Wiele czasu Ks. Arcybiskup spędza na żarliwej modlitwie.

Komenda Okręgu Wileńskiego Z. Młodej Polski wzywa

wszystkich członków do stawienia się w Komendzie Okręgu w Wilnie, ul. Żeligowskiego 1—22 dn. 3.IX br. o godz. 17.30 celem przydziału do powstałych sekcji sanitarnej, ratowniczej, propagandowej, aprowizacyjnej i zgłoszenie się do pracy zastępczej w urzędach.

Obecność wszystkich członków obowiązkowa.

P. o. Komendant Okręgu Wileńskiego Z. M. P. (—) Gabryel Gabryelewski.

O. P. L. na m. Wilno przeniosło się do nowego lokalu

Wczoraj Komenda OPL na Wilno przeniesiona została z Magistratu do lokalu w gmachu pałacu Ogińskich przy ul. Śniadeckich 8.

Dla informacji podajemy telefony komendy: komenda OPL na m. Wilno vice-prezydenta Grodzickiego — 186; referenta OPL — 30.13, tefelony ogólne: 204 i 3000.

Pamiętajcie i o zwierzętach

Zarząd Wileńskiego T-wo Opieki nad Zwierzętami podaje wszystkim do wiadomości, iż od 1-go września rb. Sekretariat T-wo czynny będzie codziennie w godz. od 18—20-ej. Udzielane są wszelkie informacje.

Lokal T-wo ul. Ostrobramska 5 pasaż 22.

Czas odnowić los do czwartej klasy

Ciągnięcie czwartej klasy czterdziestej piątej loterii Klasowej rozpoczyna się w nadchodzący czwartek. Największa główna wygrana wynosi pięćset tysięcy złotych i w pewnych warunkach może być jeszcze powiększona o pięć premii po sto tysięcy złotych każda. Niezależnie od tego jest jeszcze dziesięć głównych wygranych po sto tysięcy, tyleż wygranych po siedemdziesiąt pięć tysięcy, trzydzieści po trzydzieści tysięcy złotych i t. d.

Należy się spieszyć z odnowieniem losu, by uniknąć zbędnych komplikacji. Dyrekcja Polskiego Monopoli Loteryjnego ze swej strony wydała kolektorom polecenie czynienia jak najdalej dących ułatwień graczom.

Muzułmanie!

Jego Ekscelencja Hachan Karaimski w Rzeczypospolitej Polskiej wydał dnia 1 września rb. następującą odezwę do wszystkich wiernych swego wyznania:

„W Bogu ukochani bracia i siostry.

Stała i całemu światu dobrze znana polityka naszej Rzeczypospolitej polegała na zachowaniu pokoju i dobrych stosunków sąsiedzkich tak w krajach bezpośrednich z nami graniczących, jak i z innymi, gdy nie slegała po cudze terytoria, Niemcy zaś, zagarnawszy kraje, które nigdy do nich nie należały i w ten sposób przez pół okrążywszy granicami swymi odwieczne ziemie polskie, prowadziły skrytą, uporzucywą i podstępą walkę z naszą Ojczyzną. Dzisiaj, wystąpiwszy już jawnie, zmusiły nas do przyjęcia wyzwania.

Wróg nasz jest mocny, lecz nie wierzy w Boga i w karę Jego za czyny nieprawne.

Wojska nasze, oddając się pod opiekę Najwyższego, rozwinęły swoje sztandary i idą na obronę praw naszych, naszego mienia i życia. Bronimy dobrej sprawy: nie chcemy cudzego i nie oddamy swego Pokładając nadzieję na Stwórcę Sędziego Sprawiedliwego, każdy z nas — stary i młody, mężczyźni i kobiety, naród cały, cała Polska stanęła jak jeden mąż ramię przy ramieniu z wojskami naszymi, na obronę Ojczyzny swej i honoru.

W dniu dzisiejszym wszystkie wyzna-

nia, jednakowo cieszące się z opieki Państwa naszego, naszej Ojczyzny, łącząc się we wspólną, gorącą modlitwę w świątyniach swoich i każde z nich w swoim języku błaga Pana Zastępów o zesłanie naszej bohaterskiej armii zwycięstwa nad wrogiem.

Modlmy się i my — potomkowie Eliasza Karaimowicza, który życie swe złożył za ukochaną Ojczyznę swą — Polskę. Niech Bóg Najwyższy wysłucha modłów naszych, a wołanie nasze niech do Niego przyjdzie i niech się spełni nad bohaterską Polską, drogą Ojczyznę naszą, słowa Pisma Świętego:

„Sprawi Pan, że nieprzyjaciele Twoi którzy powstają przeciwko Tobie, będą porażeni przed obliczem Twoim, drogą je dnia wyciągną przeciwko Tobie, a siedmna dróg uciekać będą przed obliczem Twoim. Wywyższ ręką Twoją nad nieprzyjaciółmi Twoimi, a wszyscy przeciwnicy Twoi wykorzystani będą”. [Deutr. XXVIII, 7 Micheasz V, 9]. Amen.”

(—) HADZY S. SZAPSAŁ.

Polska nigdy nie dążyła do wojny, nie uciskała mniejszości narodowych, z wielką tolerancją traktowała wszystkie wyznania i każdy obywatel polski odczuwał dobro sprawiedliwych rządów państwowych.

DRUSKIENIKI NAD NIEMNEM

Państwowy Zakład Zdrojowy

SOLANKA
BOROWINA
INHALATORIUM
SOLARIUM

Sezon od 15 maja do 1 października.

Informacje:
Komisja Zdrojowa w Druskienikach
Zw. Uzdrawisk Polskich w Warszawie

„Gdańska brygada obrony narodowej”

WARSZAWA, (Pat). Naskutek terroru stosowanego przez władze gdańskie do Polaków zamieszkałych na obszarze Wolnego Miasta Gdańska, tamtejsi Polacy przedostali się na teren Polski, by uniknąć wcielenia ich do formacji wojskowych gdańskich.

Z Gdyni wysłana została przez większą grupę uchodźców polskich z

Gdańska depesza do władz polskich z prośbą o utworzenie formacji gdańskiej, do której jednocześnie zgłasza się.

W związku z tym postanowiono utworzyć przy jednostkach obrony narodowej „Gdańską Brygadę Obrony Narodowej”.

W Punktach Gdynia, Tczew, Toruń i Kościerzyna powstały komitety uchodźców z Gdańska przy powiatowych komendach Przysposobienia Wojskowego.

Do tych komitetów winni zgłaszać się Polacy gdańscy, poczym skierowani zostaną do punktu zbornego.

Kolejowy Komitet Społeczny będzie opiekować się transportami wojskowymi

1 września br. w Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych pod przewodnictwem dyrektora inż. Wacława Głazka odbyło się zebranie Prezesów okręgowych wszystkich kolejowych organizacji społecznych i związków zawodowych.

Wszystkie organizacje jednomyślnie przystąpiły do wspólnej organizacji pod nazwą Kolejowy Komitet Społeczny. Na przewodniczącego Komitetu Okręgowego wybrano prezesa Okręgu PW p. Drodzowski, zaś na zastępcę — p. naczelnika Narkowicza.

Komitet Okręgowy powoła niezwłocznie na wszystkich stacjach okręgu Dyrekcji lokalne Kolejowe Komitety Społeczne, zadaniem których w głównych zarysach będzie: opieka nad transportami wojskowymi, opieka nad rodzinami pracowników

kolejowych powołanych do wojska i delegowanych, opieka nad rodzinami ewakuowanymi, walka z defetyzmem i wrogą propagandą, walka ze szpiegostwem i sabotażami itp. Dla wykonywania poszczególnych zadań w Komitecie Okręgowym powołano odpowiednie Sekcje, na czele których stanęli Prezesi organizacji i Naczelnicy służb i biur.

Komitet Okręgowy będzie utrzymywał przez swe Sekcje łączność z odpowiednimi Sekcjami Obywatelskich Komitetów Wojewódzkich w Wilnie, Nowogrodzie, Białymstoku i Brześciu, zaś Komitetem lokalnym — zlecono nawiązać łączność i uzgodnić swą pracę z lokalnymi Komitetami Społecznymi w gminach, magistratach i strosztwach.

Gospoda żołnierska wzywa! Składamy wszyscy ofiary

Gdy żołnierz polski już przelewa krew swą w obronie Ojczyzny, Polski Białej Krzyż, w myśl wskazań Władz Wojskowych, podejmie akcję bezpośredniej opieki społeczeństwa nad bohaterami żołnierzami, organizując „gospody żołnierskie”, w których żołnierz ma znaleźć pokrzepienie i wytchnienie.

W „gospodach” tych winno znaleźć się w miarę możliwości wszystko, co jest potrzebne umęczonemu żołnierzowi na codzień.

Oprócz posiłków jak kawałek chleba, szklanka herbaty lub kawy, papierosy i t. p. ma żołnierz otrzymać informacje i rady, mieć do dyspozycji książkę, gazetę, pogadankę, audyję radiową itp.

Poza tym „gospoda” ma ułatwić żoł-

nierzowi zaopatrzenie się po najniższych cenach w niezbędne artykuły, jak mydło, nożyki do golenia, grzebień, scyzoryki, papier, koperty, pocztówki, nici, igły i inne.

Polski Biały Krzyż gorąco apeluje do wszystkich obywateli o składanie ofiar na organizację i zaopatrzenie gospody żołnierskiej w niezbędne dla nich artykuły spożywcze i inne oraz w książki, gazety, pocztówki itp.

Polski Biały Krzyż liczy na to, że całe społeczeństwo mające w szeregach Armii swych bliskich, zwłaszcza przedsiębiorstwa, produkujące potrzebne artykuły oraz składy tych artykułów i przedmiotów, potrzebnych żołnierzowi na wojnie, nie poskapią ofiar dla Żołnierza Polskiego, walczącego z odwiecznym wrogiem naszym.

Ofiarowane artykuły i przedmioty oraz datki pieniężne przyjmują Sekretariat Polskiego Białego Krzyża w Wilnie ul. Wileńska 42 m. 40.

Składamy wszyscy ofiary na „gospody żołnierskie”.

PRYWATNE
GIMNAZJUM ŻEŃSKIE
Janiny Arturowej Górskiej

w Wilnie, ulica Trocka 13

Kancelaria urzęduje w lokalu szkolnym codziennie w godzinach: od 11 do 15.

Dziś kwesta na Pomoc Wojsku

Nożycami przez prasę

OPIEKA NAD RODZINAMI REZERWISTÓW.

„Dziennik Poznański” drukuje artykuł niewątpliwie aktualny na całym obszarze Polski.

Liczba rezerwistów, na których barkach spoczywa w tej chwili obrona naszych granic, naszego honoru i naszych interesów, rośnie z godziny na godzinę. Równocześnie, rzecz prosta, rośnie liczba rodzin, które pozbawione żywicieli muszą być otoczone najserdeczniejszą opieką ze strony społeczeństwa. Państwo i samorządy przychodzą im z pomocą w ramach obowiązujących ustaw. Ale to nie wystarcza.

Nie ma granic dla obowiązków, jakie mamy względem Ojczyzny i jej obrońców. Cały świat patrzy dziś na Polskę, podziwiając jej spokój i całkowite zjednoczenie w obliczu niebezpieczeństwa. Słusznie się dzisiaj twierdzi, że w układzie stosunków politycznych w Europie Środkowej Polska zajmuje stanowisko kluczowe. Ta prawda dlatego jest teraz widoczna już dla każdego, kto umie i chce w naszą stronę patrzeć. Swoją postawą społeczeństwa osłania nie tylko siebie, ale i innych przed zalewem ponańskich barbarzyńców — stał się stał przedmurzem obronnym zachodniej kultury i cywilizacji opartej na ideałach sprawiedliwości i wolności. Jest to dla nas honor, ale i trud wielki.

Aby podołać tym obowiązkom, musimy wszyscy w miarę swoich możliwości stawać do współpracy z wojskiem. Nadeszła pora, aby każdy z nas zadał sobie pytanie: czy uczyniłem wszystko, co do mnie należało? Nadeszła pora, aby rozproszone dane organizacje społeczne podjęły wspólny wysiłek przede wszystkim w dziedzinie pomocy dla rodzin rezerwistów powołanych do wojska.

Oto znakomita okazja do istotnego, realnego zjednoczenia całego narodu, wszystkich jego warstw i ugrupowań.

DWIE KONCEPCJE EUROPY.

„Robotnik” zwraca uwagę, że istotnie są dwie koncepcje przyszłej Europy. Koncepcja Europy demokratycznej opartej na prawie i sprawiedliwości i koncepcja totalistyczna.

Totalizm wyłonił drugą koncepcję Europy. Odrzuca on z całą stanowczością ideę niezależności i równość uprawnień wszystkich narodów. Przeciwnie stawia ideę hegemonii, panowania jednego narodu nad innymi. Małe i średnie narody istnieją tylko po to, aby służyć wielkim za teren ekspansji, za t. zw. lebensraum, za pole wzrostu politycznego i ekonomicznego. Granice Europy wykreślać ma tylko siła fizyczna. To jest druga koncepcja Europy, nazwijmy to koncepcją imperia listyczną.

Spór, który się obecnie toczy, jest właśnie sporem tych dwóch koncepcji. Koncepcja imperialistyczna, korzystając z bierności i zamilowania do pokoju państw demokratycznych, była przez państwa totalne, realizowana krok za krokiem. Zabór Abyssynii i Albanii, zabór Austrii i Czechosłowacji, zabór Kijedy, podporządkowanie polityczne niektórych państw (Węgry, Hiszpania) dyktantom z Berlina i Rzymu.

To wystarczyło wreszcie, aby naj-

spokojniejszych i najgoręcej pragnących utrzymania pokoju postawić na nogi. Koncepcja demokratyczna Europy została całkowicie zwyciężona, gdyby nie wystąpił energicznie w jej obronie. Wysiłek wielu dziesiątków lat: i wielu walk zostały zmarnowane. Gdyby państwem totalnym i ich koncepcją imperialistyczną Europy nie stawiono czoła, dożyłbyśmy wkrótce tego, że Europa składałaby się z trzech kategorii narodów, z narodów panujących, z narodów podobnych i narodów walczących.

Dlatego też walka Polski z agresją cieszy się taką sympatią wśród ludów całego świata.

Walczymy o swoją niepodległość. Ale nie jesteśmy w tej walce osamotnieni. Nasza niepodległość jest bowiem elementem, częścią składową Europy demokratycznej, złożonej z wolnych niepodległych, politycznie i gospodarczo niezależnych państw.

JESZCZE JEDEN PECH NIEMIECKI.

Trzecia Rzesza, siejąc nieporozumienia pomiędzy Serbami i Chorwatami, miała nadzieję zrobić z Jugosławii drugą Słowację. I tutaj jednak p. Ribbentrop spotkał wielki pech. Oto co donosi „Głos Narodu”:

Od r. 1935 rozpoczęły się próby szukania porozumienia. Wśród Chorwatów zwyciężyło w ostatnich wyborach stronnictwo królowej dr. Maczka, które, mimo że zbrojotowało nowo obrane Skupczyznę, poszło na rozmowy z regentem i rządem najpierw Stojadinowicza, a później Cvetkovicza. Wreszcie po czterech latach pod wpływem groźnej sytuacji międzynarodowej osiągnięto porozumienie.

Porozumienie między Chorwatami a Serbami dokonano się za cenę autonomii kulturalnej dla Chorwatów na gruncie jedności państwa Jugosłowiańskiego, armii, polityki zagranicznej oraz dynastii karadzordzewiczów, którą reprezentuje po śmierci króla Aleksandra małoletni król Piotr i regent ks. Paweł.

Porozumienie to kładzie kres nadziejom i uwolniam Niemiec od wykorzystania niezadowolonej Chorwacji (podobnie jak to zrobili ze Słowacją) i rozbić państwa Jugosłowiańskiego.

Przekonują się wkrótce Niemcy, że takie złudzenia prowadzą tylko do Wersalu Nr 2-gi.

Dlaczego nie poszły z Niemcami? Kolonizacja od wewnątrz

Cywilizowanie Sycylii. — Walka z latyfundiami. — 20.000 kolonistów. — Reforma objawem pokojowości Włoch

Kolonie jak to zobaczymy jeszcze parokrotnie, są tematem dnia we Włoszech. Ciągły przyrost ludności, oraz brak niektórych surowców zmuszają Włochy do stawiania zagadnienia otrzymania nowych terenów jako konieczności ekonomicznej. Sprawa ta oddawna przestała być prestiżową kwestią państwa, według tutejszej opinii pokrzywdzonego w Wersalu, pokrzywdzonego przy podziale zysków Wielkiej Wojny. Faszyzm od szeregu lat wobec zarządzeń Ameryki, ograniczających emigrację do minimum, stanął oko w oko z zagadnieniem przeludnienia oraz spotkał się z ograniczonym dopływem zarobków, jakie w znacznej części emigranci włoscy przesyłali, pozostawiali we Włoszech rodzinom.

Pierwsze zarządzenia posyłały po linię ususzania błot pontyjskich. Tworzono nawet tereny rolnicze. Budowano nowe miasta. Zwalczano malarię. Tak zw. „bounifiche” zaczęły się mnożyć. Dawano pracę. Stwarzano grunt. Wzmażano produkcję zbóż, zmniejszono import ziarna. Ale wszystko to jeszcze mało. Kwestia nie została rozwiązana.

Ostatnie zarządzenia Mussoliniego, likwidujące latyfundia na Sycylii, wywołały silne poruszenie i zdecydowaną aprobatę społeczeństwa. Nazwano je rewolucją stosunków agrarnych, wielką narodową zdobyczą. Tak jest w gruncie rzeczy. W przeciągu dziesięciu lat Sycylia, jedna z dzielnic najbardziej zaniedbanych we Włoszech, stanie się kwitnącą i płodną wyspą. Na przestrzeni 500.000 hektarów powstanie 20.000 osiedli rolniczych. Ziemia stanie się własnością tych, co ją uprawiali i uprawiają. Ta wielka reforma kosztować będzie państwo 3 miliardy lir. Pierwsze 2.000 osiedli mają być gotowe na 28 października 1940 roku. Zanim podamy najważniejsze dane techniczne, musimy wyraźnie podkreślić, że decyzyją tą jest niewątpliwym czynem kolonizacji wewnętrznej.

Sycylia, źle uprawiana, nieposiada-

jąca dróg i wody, braki te zwycięża. Rolnik sycylijski, dzierżawiący w formie prymitywnej działki gruntu z latyfundiów sycylijskich, często jeździł na tereny uprawiane po kilka kilometrów. Nierzadko oddalenie dochodziło do dziesięciu, a nawet więcej kilometrów. Unrównano te tereny często z wielkim nakładem pracy, ale niesłychanie prymitywnie i jednostronnie: pszenica, bób stanowiły główny produkt. Zły urodzaj był równoznaczny z głodem.

Można powiedzieć, że z tymi brakami Sycylia zmagala się od wieków. Stan ekonomiczny i cywilizowany tej pięknej wyspy pozostawiał wiele do życzenia. Kto choć raz wybrał się poza Taorminę, Palermo, Syrakuzy — ten pamięta niewątpliwie skupiny oleandrów przy drogach i wzdłuż torów kolejowych, ale pamięta również na pół dzikie pustkowia nieuprawne lub zaledwie ruszone motyką. Kwestia wody była zagadnieniem... palącym. We wnętrzu wyspy wody jest mało, dróg również. W tym zakresie jednak już zrobiono wiele, powstały już drogi państwowe, powiatowe, trzeba teraz od nich poprzestawać bocznicami, aby udostępniły one dojazd do wszystkich terenów uprawnych, aby ułatwiły wywóz i sprzedaż wyprodukowanych zbóż i jarzyn. Trzeba każde osiedle zaopatrzyć w wodę z wodą dobrą dla ludzi i inwentarza. Robota więc olbrzymia. A plan tej reformy, szczegółowo opracowany przez dwa lata, jest niemal gigantyczny.

Trzeba sobie uprzytomnić, że po jego przeprowadzeniu bezpośrednio lub pośrednio z reformy tej korzystać będą 2 milionów ludzi na ogólnej liczbie 4-5 milionów mieszkańców Sycylii.

Ale kto wie, czy nie jest najmnoważniejszym punktem tej reformy, jej znaczenie polityczne, pokojowe! Nie ma bowiem wątpliwości, że konstruktywny jej charakter, obliczony na dziesiątek lat, na umieszczenie miliardów w tej realizacji, oznacza właśnie pokojową tendencję Włoch

w chwili obecnej. Kto by miał co do tego wątpliwości, temu poczęści usunie je cytata z artykułu, tak dokładnie reprezentującego myśli reżimu publicysty, jak Virginio Gayda, który pisze, między innymi: „Ale ta wojna, wydana latyfundiom sycylijskim, która na dzisiaj lat absorbuje wielkie siły ludzkie i finansowe Włoch, ma również znaczenie polityczne, między narodowe. Potwierdza ona faktami istotną wolę pokoju. Włoch, który Mussolini oznajmił już w mowie 21 kwietnia 1939 r., kiedy, mówiąc do robotników rzymskich, wyznaczył granice rozpoczętych już robót dla wielkiej Olimpiady cywilizacyjnej w roku 1942. Nie wtedy, kiedy wśród wielkich mas robotniczych przeprowadzają się podobne wielkie dzieła cywilizacyjne, nie wtedy można po dejrząc na przeprowadzanie w jej drodze, że knuje tajne spiski! Przeciwno pokojowi!”

Mamy więc, oprócz własnych wniosków, jasne wskazanie politycznego dziennika i oficjalnego publicysty Wielka reforma agrarna, która ma wzmocnić niezależność się ekonomiczne Włoch od zagranicy, została z łam wielce autorytatywnych uznana, jako „wola pokoju Włoch”. Porównano ją i połączone z wielką wystawą międzynarodową, dla której zrealizowania wiele już dokonano w Rzymie. Jest to oświadczenie nie tylko znamienne, jest ono niesłychanie ważne. Dalej nie o, Gayda wraca do tego tematu i znów precyzuje: „Jeszcze raz więc swymi widocznymi projektami spokojnej pracy Włochy po dają do wiadomości, że nie myślą o żadnej inicjatywie, wywracającej pokój europejski!”

Objaśniono więc nas dokładnie. Istotnie monumentalna praca gospodarcza, obliczona na lata, ma Włochom przynieść wielkie korzyści materialne. Wymaga ona długich lat po koju. Ale właśnie Włochy podkreśla ją, że wtórnym, lecz równie ważnym znaczeniem tej pracy jest pragnienie Włoch, aby pokój międzynarodowy nie był naruszony.

Reforma agrarna na Sycylii, a jak się tu mówi, „zdobycie okupu latyfundiów”, obejmuje przede wszystkim ziemie i ziemie, położone w okolicach: Palermo, Caltanissetta, Agrigento, Enna i Catania. Na Sycylii poza górami i terenami już zupełnie do uprawy niezdatnymi, znajdują się u uprawnych 591.200 hekt. ziemi. Według obszaru dzielą się one następująco: 64 posiadłości mają ponad 1.000 hekt. każda; 64 od 500 do tysiąca hekt. tarów; 664 od 200 do 500 hekt. i 1.142 od 100 do 200 hektarów. Najrozleglejsze, te ponad 1.000 hekt. ogółem zajmują obszar 120 tysięcy hekt.

Reforma przewiduje udział obecnych właścicieli latyfundiów w wielkich pracach melioracyjnych. Ci, którzy na to nie będą mieli środków, mogą korzystać z pomocy kredytowej specjalnego Instytutu finansowego. Będzie nim „Instytut Wiktora Emanuela III-go w Palermo”. Reforma ta więc pomimo jej rewolucyjnego ekonomicznego znaczenia — nie usuwa zupełnie obecnych właścicieli. Mogą oni partycypować w niej. Szeroki zakres udziału pozostawiono inicjatywie prywatnej. Tylko właściciele, którzy chcieli oprzeć się planom melioracyjnym, którzyby przeciwstawiali się unicestwieniu latyfundiów, mogą być wywłaszczeni. Reforma ta będzie wymagała również przewyciężenia pewnych przyzwyczajonych chłopów sycylijskich. Znikną bowiem wielkie, mało higieniczne wsie, a nowe osiedla mają być konstruowane tak, aby były wśród terenu, uprawianego przez daną rodzinę kolonistów.

Poza więc znaczeniem politycznym reformy, o którym mówiliśmy powyżej, ma ona wszystkie cechy wielkiej imprezy kolonizacji od wewnątrz. (K. Warszawski)

Przygotowania brytyjskiej floty wojennej

W czasie debaty w angielskiej Izbie Gmin (16 marca 39), parlamentar ny sekretarz marynarki, Mr. Shakespeare, oświadczył przy omawianiu budżetu Marynarki Wojennej, że W. Brytania przystępuje do budowy na stocznich krajowych około 200 okrętów o globalnej wyporności 870.000 ton. Ta liczba będzie zawierała 9 liniowców, 6 awionetek, 25 krążowników, 43 kontrtorpedowców i 19 okrętów podwodnych; reszta przypadnie na różnego rodzaju jednostki mniejsze, jak szczególnie ważne przy zwalczaniu okrętów podwodnych, małe lecz szybkie łodzie torpedowe, uzbrojone w aparaty podsluchowe, służące do wykrywania miejsca zanurzonego okrętu podwodnego, oraz bomby głębinowe, wobec których okręty podwodne są zupełnie bezbronne — trawery, mające za zadanie „oczyszczać” pola minowe, i inne. Olbrzymi wysiłek finansowy, nawet niewyczerpanej w zasobach kapitałowych W. Brytanii, ma w ciągu paru lat doprowadzić flotę brytyjską do takiego stanu liczebnego, który zagwarantuje jej absolutną przewagę na morzach obu półkul, naruszoną na skutek powojennych iluzji Anglii co do pokojowego rozwoju cywilizacji świata.

Ale nawet w chwili obecnej stan brytyjskiej marynarki powinien napełnić otuchą obywateli imperium brytyjskiego.

Mobilizacja floty brytyjskiej

rozpoczęła się bowiem już rok temu, gdy 26 września ukazało się szereg zarządzeń króla. W ciągu roku, który od tego czasu upłynął, dokonano mobilizacji całkowitej w tym sensie, że niosowano wszelkie braki materiałowe i załogowe. Wybuch wojny za stał zazwyczaj floty wojenne, nawet potrzebne według wykazów na papierze, nieprzygotowane w stu procentach do spełnienia zadań, jakie je czekały w wojnie. Zwykle ujawniały się braki w przygotowaniu pewnych kategorii okrętów lub broni, które okazywały się nieoczekiwanie konieczny-

mi w związku z niespodziewanymi zmianami w sposobach walki na morzu. Otóż w chwili obecnej flota brytyjska jest przygotowana lepiej, niż to się wydarzyło kiedykolwiek w czasach pokojowych w ciągu ostatnich dwóch stuleci bezwzględnej jej przewagi na morzach.

W roku bieżącym nie wykonano oczywiście jeszcze programu, zapowiedzianego w Izbie Gmin przez Mr. Shakespeare, jednak prace przedsięwzięte są poważne.

Zmodernizowano liniowce „Valiant” i „Renown”, wkrótce zostanie ukończona rekonstrukcja „Queen Elizabeth”. Dokończono budowę nowego lotniskowca „Ark Royal”, co znacznie usprawni służbę powietrzną floty. Cztery nowe krążowniki klasy soothamptonkiej — Liverpool, Gloucester, Belfast i Edinburg — wzmocniły zespół okrętów, przeznaczonych do obrony dróg komunikacyjnych W. Brytanii. Spuszczono na wodę pierwsze duże flotyle dużych torpedowców, które z uwagi na moc maszyn i rozmiary, mogłyby być zaliczone do krążowników oraz flotyle torpedowców standardowych klasy I i II przeznaczone do walki z okrętami podwodnymi.

Co do budowy okrętów podwodnych, W. Brytania, jakkolwiek niechętna rozwojowi tego rodzaju broni, wodowała w tym roku 5 nowych okrętów podwodnych o 1090 tonnach i 3 mniejsze o połowie tej wyporności. Największy nacisk położono jednak na rzędbudowę kategorii okrętów, które są przeznaczone do zwalczania okrętów podwodnych. Do nich zaliczyć trzeba wspomniane torpedowce oraz ścigacze.

Równie jednak ważnym czynnikiem, obok materiałowego, jest czynnik osobowy.

W roku zeszłym, poraz pierwszy po 15 latach, zmobilizowano całą flotę i różne rodzaje floty rezerwowej. Chociaż mobilizacja odbyła się bardzo sprawnie, nie dało się jednak u-

niknąć pewnych błędów, które zostały usunięte. Flota może być obecnie zmobilizowana, a statki doprowadzone do gotowości bojowej — w bardzo krótkim czasie. Najważniejszy jednak jest fakt, że na skutek aktu dotychczasowej floty rezerwowej i pomocniczej, flota brytyjska jest w znaczniejszej części doprowadzona do stanu pogotowia wojennego już w chwili obecnej — jeszcze przed ogłoszeniem mobilizacji.

Dotyczy to również floty rezerwowej, t. zn. floty nie posiadającej pełnej załogi. Od czasu inspekcji tej floty przez króla w dniu 9 sierpnia, flota ta jest w pełni obsadzona załogą. Ćwiczenie i szkolenie męczyzn, powołanych do rezerwy, niezbędne aby móc ich zaliczyć do załogi — są już skończone.

Flota rezerwowa jest gotowa do akcji.

Jeszcze jeden czynnik sprawił zwiększenie gotowości bojowej floty angielskiej. W ciągu ostatnich 12 miesięcy marynarki sprzymierzone, brytyjska i francuska, utrzymywały ścisły kontakt. A wiadomo, że współpraca flot dwóch różnych państw, nie można zaimprovizować z dnia na dzień. Może być skuteczna tylko dzięki starannym przygotowaniom, tak jak to miało miejsce w ciągu ostatniego roku.

Nie ulega również wątpliwości, że odpowiednie plany współpracy zostały ustalone również między admirałtą brytyjską i francuską a kierownictwem naszej marynarki wojennej.

11 września rozpoczęcie roku szkolnego

WARSZAWA (Pat). Minister Wyznań religijnych i oświecenia Publicznego upoważnił kuratorów okręgów szkolnych do zarządzania rozpoczęcia roku szkolnego 1939-40 przez uruchamianie w miarę możliwości zajęć w podległych im szkołach, począwszy

od poniedziałku 11 września rb. Młodzież, która nie będzie mogła z powodu warunków komunikacyjnych na czas zgłosić się do swych szkół, będzie przyjmowana do nich w terminie późniejszym bez żadnych przeszkód.

HORYNIEC - ZDRÓJ
SEZON CAŁOROCZNY.
W sezonie III od dnia 21 sierpnia — 31 października prowadzone są „Tanie pobyty” 28 dniowe za zł. 141 — obejmuje: mieszkanie, utrzymanie, kąpiele siarczane i borowinowe i opiekę lekarską. Stacja kolejowa w miejsc. na linii kolej. Jarosław — Rawa Ruska, pow. Lubaczów woj. lwowski.

Do wiadomości obywateli amerykańskich

WARSZAWA, (Pat. 1. 9.). Uprasza się obywateli amerykańskich, którzy pragną opuścić Polskę i mają trudności pod tym względem, o zwracanie się do przedstawicieli Konsulatu amerykańskiego w Brześciu n/Bugiem, gdzie będą założone starania, by wyjazd im ułatwić.

W czasie alarmu opł i po nie telefonować

WARSZAWA (Pat). Celem usprawnienia obrony OPL i OPL gaz wzywa się oby walei w całym kraju do zaniechania pod czas alarmów OPL i w 20 minut po alarmie używania telefonów prywatnych na sieciach miejscowych.

KRONIKA

WRZESIEŃ
3
 Niedziela

Dziś: Bronisławy, Szymona
 Jutro: Rozalii

Wschód słońca — g. 4 m. 30
 Zachód słońca — g. 6 m. 06

Wypowiedzenia Zakładu Meteorologii USR
 w Wilnie z dn. 21X. 1939 r.

Ciśnienie 763
 Temperatura średnia + 17
 Temperatura najwyższa + 24
 Temperatura najniższa + 13
 Opad 0,3
 Wiatr północno-zachodni
 Tend.: bez zmian
 Uwagi: Chmurno, wieczorem deszcz.

WILEŃSKA

DYŻURY APEK:

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: Sapożnikowa (Zawalna 41); Rodowicza (Ostrobramska 4); Augustowskiego (Mickiewicza 10); Narbuta (Świętojańska 2); Zasławskiego (Nowogródzka 89).
 Ponadto stale dyżurują apteki: Pka (Antoklska 42); Szanłyra (Legionowa 10) i Zajczkowskiego (Witoldowa 22).

SPRAWY SZKOLNE

— Shelley's Institute (Mickiewicza 4 m. 12). Zapisy na kurs franc., niem. i angielskiego. Akademia Handlowa (3 godz. dziennie). Stenografia. Od godz. 5 do 6. Od 1 września do 10. Korespondencja handlowa.

— Męska Szkoła Krawiecka Instytutu Rzemieślniczego w Wilnie, z prawami szkół państwowych, ul. Żeligowskiego 1—20, przyjmuje zapisy i udziela informacji w godz. 10—12. Program trzyletni obejmuje naukę teoretyczną i praktyczną szycia kroju. Kandydaci w wieku lat 14—17 z cenzusem 4 i 6 oddz. szk. powsz.

— Prywatna 6-klasowa Koedukacyjna Szkoła Powszechna Stow. „Rodzina Wojskowa” w Wilnie z prawami publicznych szkół powszechnych przyjmuje zapisy dzieci od 28 siernia codziennie od 11—13 Mickiewicza 13. Opłaty niskie. Szkoła przyjmuje i dzieci osób cywilnych. Zniżka za drugie dziecko.

— 6-klasowa Koedukacyjna Szkoła Powszechna Stow. „Rodzina Kolejowa” w Wilnie z uprawnieniami publicznych szkół powszechnych (ul. Kolejowa, 21) przyjmuje od dnia 25.VIII 1939 r. zapisy uczniów i uczenic na rok szkolny 1939/40 w godz. od 15 do 18.30 w lokalu szkoły. Bezpłatne nauczanie języka niemieckiego i modelarstwa samolotowego. Zniżki za drugie dziecko z jednej rodziny i kl. I. Szkoła prowadzi jednocześnie przedszkole dla dzieci od lat 4 do 7. Ceny przystępne.

— Kursy Koedukacyjne Zawodowe Stenografii im. Komisji Edukacji Narodowej w Wilnie, Wielka 47 (lokal Gimnazjum „Edukacja”) przyjmuje wpisy na r. 1939/40. Kurs trwa 10 miesięcy szkolnych. Słuchacze(czki) korzystają ze zniżek kolejowych. Kancelaria czynna od 10—13 i od 17—19, tel. 28-76.

— Kursy Koedukacyjne Doksłałające „Edukacja”, dawniej im. Komisji Edukacji Narodowej, Wilno, Wielka 47 przyjmuje wpisy na rok szkolny 1939/40 do wszystkich klas Gimnazjum nowego ustroju. Kancelaria czynna od 10—13 i od 17—19, tel. 28-76.

— Prywatna Koedukacyjna Szkoła Powszechna im. E. Orzeszkowej z polskim i francuskim językiem nauczania z uprawnieniami szkół państwowych oraz przed-

Nowy rozkład jazdy pociągów

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Wilnie podaje do wiadomości, że w związku z ograniczeniem ruchu pociągów pasażerskich poczynając od dnia 2 bm. ustala się następujące czasy przyjazdu i odjazdu pociągów pasażerskich na stację Wilno:

Odjazdy z Wilna:	
Do Królewsczyny	0.50
Rudziszek	2.30
Rudziszek	4.30
Nowej Wilejki	4.50
Nowej Wilejki	6.35
Landwarowa i Kowna	6.40
Warszawy	7.30
Nowej Wilejki	9.15
Rudziszek	14.30
Nowej Wilejki	14.50
Warszawy	15.30
Nowych Święcian	15.50
Łunińca	16.00
Nowej Wilejki	18.50
Landwarowa i Kowna	19.20
Lidy	22.00
Mołodeczna	22.50
Turmontu	23.50

Przyjazdy do Wilna:	
z Turmontu i Królewsczyny	4.50
Rudziszek	5.45
Nowej Wilejki	5.50
Lidy	6.50
Nowej Wilejki	5.50
Nowej Wilejki	7.25
Rudziszek	7.35
Mołodeczna	8.50
Nowej Wilejki	10.05
Landwarowa i Kowna	12.00
Warszawy	14.10
Łunińca	14.50
Nowej Wilejki	16.50
Rudziszek	18.10
Nowej Wilejki	19.50
Nowych Święcian	20.50
Warszawy	22.10
Landwarowa i Kowna	23.35

Zdjąć żarówkę ze schodów

Podaje się do wiadomości publicznej, że w związku z pogotowiem OPL żarówek elektrycznych na klatkach schodowych winny być wykręcone, lampy zaś elektryczne zdjęte.

Książka — wychowanie i uśmiech życia.

CZYTELNIA „NOWOŚCI”

Wilno, zauf. Świętojański 3
 Klasyk i ostatnie nowości — naukowe — lektura szkolna.
 Tania wysyłka pocztowa
 Warunki dostępne.
 Czynna od godz. 11 do 18-ej.

Wszelkie książki i podręczniki potrzebne do założenia i prowadzenia Spółdzielni Spożywców dostarcza

„Społem” Związek Spółdzielni
 Wilno, Zaufek Rossa 3
 Tel. 56 i 30-6

szkole, przyjmuje zapisy codziennie od g. 10—12 i od 17—19. Zarezerw. zauf. Ponomarski 2, dom własny, boisko, w zimie sporty, duży ogród szkolny.
 Przy szkole internat. Konwersacja francuska, pomoc w naukach.

Właściciel rozrachunku (nazwa wydawnictwa)
„KURJER WILEŃSKI”

Nr rozrachunku
1

Na zł. _____ gr. _____

Wpłacający:
 (nazwisko) _____
 (imię) _____

Poczta:
 miejscowość _____
 ulica _____
 numer domu _____ numer mieszkania _____

Prosimy o dokładne i czytelne podanie adresu.

Dzień wypłaty

Przekaz rozrachunkowy

Nr rozrachunku
1

na zł. _____ gr. _____

słowo słownie _____ gr. _____ (jak wyżej)

Właściciel rozrachunku (nazwa wydawnictwa):
„KURJER WILEŃSKI”
 Wilno, Biskupa Bandurskiego 4.

POCZTA: **Wilno 1**

Podpis przyjmującego _____ Dzień wypłaty _____ Nr nadawczy _____ Stempel okręgowy _____

Komitet doradczy do spraw aprowizacji

W nawiązaniu do utworzenia sekcji aprowizacyjnej wojewódzkiego komitetu współpracy z wojskiem w Wilnie został przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Wilnie powołany do życia komitet doradczy do spraw aprowizacji dla terenu województwa wileńskiego złożony z kupców i przemysłowców pracujących w różnych dziedzinach ważnych dla aprowizacji.

Komitet wyłonił sekcje: 1) żywnościową, 2) opałową i 3) odzieżową.

Komitet będzie współdziałał ze wspomnianą wyżej sekcją aprowizacyjną, badając stale potrzeby aprowizacji i przygotowując opinie i wnioski zmierzające do utrzymania prawnej aprowizacji województwa.

Dziś zbiórka na Pomoc Wojsku

W czasie gdy nasza bohaterska armia broni granic kraju przed wrażym najeźdźcą obowiązkiem naszym jest przyjść z pomocą żołnierzowi, pracując czynnie w Komitetach Pomocy Wojsku. Każda jednak praca uzależniona jest od finansowych środków. Wojewódzki Obywatelski Komitet Pomocy Wojsku przeprowadzając dziś zbiórki uliczne na ten cel zwraca się z apelem do całego społeczeństwa m. Wilna o składanie jaknajwiększych ofiar na rzecz pomocy. Niech wśród płacących nie zabraknie nikogo. Zwracamy się z wiarą, że każdy w miarę swych możliwości przyjdzie z finansową pomocą.

Wojewódzki Obywatelski Komitet Pomocy Wojsku.

Dziś zebranie informacyjne Komitetu Pomocy Wojsku

Wojewódzki Komitet Obywatelski Pomocy Wojsku urządza w niedzielę 3 bm. dwa zebrania informacyjne:
 1) w sali parafialnej przy kościele Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny na Zwierzynku o godz. 12, i
 2) w sali parafialnej przy kościele Serca Jezusowego (ul. Witulskiego) o godz. 15.

Wstęp wolny dla wszystkich.

Wszyscy akademicy proszeni są o przybycie jutro w niedzielę 3 bm. o godz. 8 rano na dziedziniec Piotra Skargi, gmach główny USB celem wzięcia udziału w zbiórce ulicznej na Komitet Pomocy. Wojewódzki Obywatelski Komitet Pomocy Wojsku.

Każdy musi być zdrow!

Wystrzegać się zachorowań żołądka i jelit

W związku z możliwością zachorowań w porze letniej na choroby zakaźne przewodu pokarmowego ostrzeżenie ludność przed picciem wody nieprzetworzonej oraz przed jedzeniem niemytych owoców. Wszelkie ostre choroby infekcyjne żołądka i jelit bardzo szybko szerzą się drogą wody zanieczyszczonej względnie pobranej z nieodpowiedniej, źle zabezpieczonej studni.

Owoce przed jedzeniem nieumyte także stanowią źródło niebezpieczeństwa zachorowania na dur brzuszny, czerwonkę i inne choroby przewodu

pokarmowego.

Strzeżcie się więc przed chorobami zakaźnymi żołądka i jelit. Myjcie owoce i pijcie wodę tylko przegotowaną.

HOTEL „ST. GEORGES”
 w WILNIE
 Pierwszorządny — Ceny przystępne
 Telefony w pokojach

TEATR I MUZYKA

TEATR MIEJSKI NA POHULANCE.

— Ostatnia popołudniówka z występem Kazimierza Junoszy Sępowskiego! Dziś, w niedzielę dnia 3 września, wystąpi nieodwołalnie po raz ostatni na przedstawieniu popołudniowym o godz. 16 Kazimierz Junosza Sępowski w sztuce Tadeusza Rittnera „Głupi Jakub” w popisowej roli Szambelana. W pozostałych rolach pp.: Detkowska - Jasińska, Jasnorzewska, Nawrocka, Szczepańska, Blichewicz, Jaśkiewicz, Martyki, Puchniewski i inni.

— Pożegnalny występ Kazimierza Junoszy Sępowskiego! Dziś, o godz. 20 w Teatrze Miejskim na Pohulance nieodwołalnie o statm występ gościnny znakomitego artysty Kazimierza Junoszy Sępowskiego w wesołej komedii Verneul'a „AZAIS”, w której znakomity mistrz sceny i ekranu odwarza zabawną postać barona Würtza z udziałem pp.: Detkowskiej - Jasińskiej, Grey, Nawrockiej, Łodzińskiego, Martyki, Puchniewskiego, Surzyńskiego i Tatarskiego.

Hotel EUROPEJSKI
 w WILNIE
 Pierwszorządny — Ceny przystępne
 Telefony w pokojach. Winda osobowa

Każdy z książeczką KKO w Baranowiczach

Bez wątpienia jedną z najpopularniejszych instytucji na terenie pow. i miasta Baranowicz jest Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Baranowickiego.

K. K. O. przyjmuje wkłady na książeczki oszczędnościowe i rachunki czekowe.

Wkłady oszczędnościowe są zabezpieczone całym majątkiem i dochodami pow. Baranowickiego łącznie z miastami.

K. K. O. wypłaca wkłady oszczędnościowe terminowo i na każde żądanie bez względu na wysokość sumy. Dlatego też wkładcy mają zaufanie do tej instytucji.

Wkłady i lokaty w K. K. O. pow. Baranowickiego przekroczyły obecnie sumę 600 tysięcy złotych. Przy tej okazji przypomna się czytelnikom, że termin konkursu pod hasłem: „Każdy z książeczką K. K. O.”, który przewiduje wiele cennych nagród został przedłużony. Każdy więc może wziąć jeszcze udział w konkursie.

O szczegółowe informacje należy się zwracać do K. K. O. w Baranowiczach przy ul. Wileńskiej 16.

Biorący udział w konkursie nie ponoszą żadnych kosztów.

XXIII

WIADOMOŚCI Z SURETE.

Nazajutrz Hardinge wstał wcześniej, i zjadł śniadanie, zanim Williams się pokazał.

— Jadę do Tel Aroha — oznajmił Hardinge. — Mam ochotę zamienić parę słów z Joe Hallamem. Czas najwyższy, żeby ktoś poświęcił mi trochę uwagi. Pan Carter nie wstał jeszcze. Powie mi pan, dokąd pojechał i że nie mogłem czekać na niego. Powie pan również, że proszę go, by nie odjeżdżał do Aucklandu przed moim powrotem.

— Tak jest. Czy nie mógłbym pojechać z panem? — Nie, lepiej nie. Nasz przyjaciel Hallam będzie chętniej przemawiał do audytorium składającego się z jednej osoby, niż z dwóch. (D. c. n.)

MARY RICHMOND

MIŁOŚĆ I PODEJRZENIE

Przełożył autoryzowany z angielskiego W. M.

Sreszczenie początku.

Przeprowadzając śledztwo w sprawie zamordowania Lilian Crane porwania jej córki, Hardinge w zgodzie z wydziałem zbrodni współpracował z jego narzeczoną, Elżbietą Conroy. Połączenie ich sił doprowadziło do dostatecznych dowodów, że udział w zbrodniach, choć z niewydołanych współpracowników. Wobec oporu Elżbiety Hardinge postanowił na podstawie sfałszowanego rozkazu aresztowania, aby ją zmusić do uznania. Jednakże w drodze do Auckland Elżbieta udało się wykazać podstępem Hardinge'owi rewolwer i próbować ucieczki z aresztu.

Był wyjątkowo dobrze usposobiony i lekko mu było na duszy, gdy się już zdecydował. Noc była piękna, chłodny powiew dodawał uroku spacerowi. Księżyc nie osiągnął jeszcze pełni, dlatego też nie było bardzo jasno, uważał to za bardzo szczęśliwą dla siebie okoliczność. Myślał sobie, że w ciemnym ubraniu nie będzie go zupełnie widać. Szedł aleją, stąpając jak kot. W ręce ścisnął mocno rewolwer. Był przygotowany na wszelkie niebezpieczeństwa: Hardinge opowiedział mu swą przygodę z psami. Postanowił więc nie dać się zaskoczyć. Zdążył wystrzelić w porę. Miał jednak nadzieję, że nie będzie potrzebna tego rodzaju obrona, gdyż odgłos wystrzału spowodowałby niezawodnie Millera i jego asystenta gdziekolwiek się w tej chwili znajdowali. A wtedy przepadłaby wszelka nadzieja odkrycia czegokolwiek. Psy jednak były mocno uwiązane, lub może wywiezione z Charlote, gdyż dotarł do celu bez przeszkody. Chwilę podsłuchiwał przy drzwiach zamkniętych, ale najmniejszych dźwięków nie doleciał do jego uszu. Rozjrzawszy się więc uważnie, czy nikt go nie śledzi, zbliżył się do upatrzonego drzewa. Było ono grube, o szorstkiej korze. Spojrzał w górę ku gałęzi, na któ-

rej miał zamiar odbyć podróż powietrzną. Tak, był zupełnie pewny, że utrzyma ona ciężar jego ciała. Pytanie tylko, czy jest dostatecznie giętka, czy nie trzęsie przy naginaniu? Nie czas było jednak teraz się cofać. Zaczął wchodzić na drzewo. Był swego czasu słynnym w szkole i na uniwersytecie gimnastykiem, ale wyszedł już od dawna z wprawy i teraz odczuwał to w wielkim niezadowoleniu. Już w połowie drogi zatrzymał się, dysząc ciężko. Gałąź była znacznie wyżej, niż mu się wydawało. Nie jednak nie odwiódłoby go od powziętego już postanowienia, po krótkim więc wypoczynku zacisnął zęby i wspinał się dalej.

Wreszcie dotarł do upragnionej gałęzi i usiadł na niej okrzakiem, pochylił się wprzód przerzucając cały ciężar ciała na ręce i zaczął się kołysać. Gałąź pochyliła się nad dachem, dotykając prawie liśćmi szklanej tafli. Nie było możliwe przesuwanie się do samego końca, ale wówczas musiałby skoczyć z pewnej odległości. A nie mógł robić zbyt wielkiego hałasu. Kiedy doktor pracował w tej chwili tutaj, spojrzali w górę i dostrzegli liście, pelgające po wielkiej szybie, wszystko byłoby skończono! Posuwając się powoli naprzód, Jimmy stwierdził, że ktoś jest w laboratorium: żółtawe światło jaśniało poprzez wielką szybę. Nie patrzył w dół, bojąc się zawrotu głowy. Z oczyma utkwionymi w drewniany gzyms biegnący naokoło dachu, z wielką ostrożnością sunął dalej. Gałąź huśtała się i trzeszczała, raz nawet myślał, że się załamuje i był już gotów do skoku. Ale utrzymał, a gdy dotarł tak daleko jak na to pozwalało bezpieczeństwo, zebrał się do skoku. Doskonałe! Udało mu się! Leżał chwilę nieruchomo, rozciągnięty, uciepiony rękami gzymsu, niby wielki ptak nocny

z rozpostartymi skrzydłami. Potrochu zaczął podciągać się w górę po dachu z falistej blachy, a gdy dotarł do szyby, usadowił się jak najwygodniej, o ile w ogóle w tym groźnym położeniu można było mówić o wygodzie, i zjrzał do wnętrza. Z początku nie mógł nie dostrzec, ale po pewnym czasie zaczął rozróżniać poszczególne przedmioty. Pod oknem stał stół operacyjny, a nad nim pochylał się doktor Miller, który właśnie zdejmował z twarzy maskę, a z rąk gumowe rękawiczki. Jimmy przyglądał mu się jakąś chwilę, poczem przeniósł wzrok na dalszy kąt sali. To, co tam zobaczył, przechodziło wrażliwość ludzką. Wydał zdławiony okrzyk zgrozy, zachwiał się, usiłował rozpaczliwie przytrzymać się czegoś, ale na próżno... spadł na ziemię. Przeszył go ostry ból, zdawało mu się, że zgłębła noga pękła pod ciężarem ciała. Błogosławione omdlenie otuliło go w spokój niewiadomości.

Forma do wypełnienia danych osobowych i adresów, przeznaczona dla prenumeratorów.

Forma do wypełnienia danych o miejscu zamieszkania i adresie odbiorcy czasopisma.

Reklama motocykli i samochodów marki Skoda i Esbrock-Motor. Zawiera informacje o modelach i cenach.

Towarzystwo Kursów Technicznych w Wilnie. Informacja o kursach technicznych i ich programie.

Kupno i sprzedaż. Informacja o sprzedaży nieruchomości i samochodów.

Reklama leku Kogutek, który ma działać na przeziębienie i bóle głowy.

PRACA. Informacja o kursach kosmetycznych i innych zajęciach.

Prywatne Doksztalające URSY „WIEDZA”. Informacja o kursach w Krakowie.

BUCHALTER. Informacja o poszukiwaniu buchaltera lub innej odpowiedniej oferty.

Kursy przygotowujące na egzamin dojrzałości. Informacja o kursach przygotowujących do egzaminów.

LOKALE. Informacja o dostępnych lokalach i usługach.

LEKARZE. Informacja o lekarzach i ich specjalnościach.

Matrymonialne. Informacja o ogłoszeniach matrymonialnych.

AKUSZERKI. Informacja o akuszerkach i ich usługach.

ROŻNE. Informacja o różnych ogłoszeniach i wiadomościach.

AKUSZERKA. Informacja o akuszerce i jej usługach.

Nieswieckie. Informacja o banku ludowym w Nieswieżu.

AKUSZERKA. Informacja o akuszerce i jej usługach.

Powiatowa Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa. Informacja o działalności spółdzielni.

AKUSZERKA. Informacja o akuszerce i jej usługach.

Komunalna Kasa Oszczędności pow. nieswieckiego. Informacja o kasie oszczędności.

Nauka i Wychowanie. Informacja o kursach pisania na maszynach.

Stołpeckie. Informacja o kasie oszczędności w Stołpcach.

Na wojnę jadą jak na wesele

Wysokie sklepienia Dworca Głównego w Warszawie wyolbrzymiają rozgwar tysięcy...

Mniej lekkomyślności w czasie alarmów lotniczych w Wilnie

Społeczeństwo wileńskie przejawia zimną krew. Nie straszą wilmian alarmy lotnicze...

Zaktualizowane przysłowia

Sytuacja Rzeszy ratującej się paktem rasińskim-sowieckim: „Tonący... brzydko się chwyta”.

PAN Wyjątkowy film — dla wszystkich wg. głośnej powieści Aleksandra Dumasa

Trzech Muszkieterów. Nadprogram: WIELKIE DNI SIERPIŃOWE oraz piękna kolorówka.

Kino Reprezentacyjne CASINO. Wspaniała komedia muzyczna „KIBIC” FERNANDEL.

MUZA. Robert Taylor we wspólnym filmie „Student z Oxfordu”.

HELIOS. Działanie kino czynne od godz. 4, 6 i 8-jej. Szaleństwa młodości.

Chrześcijańskie kino „SWIATOWID” Mickiewicza 9. Dział otwarcie sezonu rewelacyjnym filmem polskim „STRACHY”.

KINO Rodziny Kolejowej. Dziś. Film wielkich namłotności. Dramat ludzi morza p. t. „ZNICZ „KAPITAN MOLLENARD”.

OGNIKO. Dziś. Wstrząsający w swym realizmie film p. t. „Ludzie z zaułka”.

REDAKTOZY DZIAŁÓW: Władysław Abramowicz — sprawy kulturalne litewskie i wiadomości z m. Lidy; Zbigniew Cieślak — kronika zamiejscowa; Włodzimierz Hołubowicz — sprawozdania sądowe i reportaż „specjalnego wysłannika”;

REDAKCJA I ADMINISTRACJA. Konto P.K.O. 700.312. Konto rozrach. 1, Wilno Centrala Wilno, ul. Biskupa Bandurskiego 4.

Oddziały: Nowogródek, Bazylińska 35, tel. 109; Lida, ul. Zamkowa 4/7, tel. 73; Baranowicz, Ułańska 11; Luck, Wojewódzka 5.

CENA PRENUMERATY. miesięcznie: z odnośnikiem do domu w kraju — 3 zł., z granicą 6 zł., z odbiorem w administracji 2,50, na wsi, w miejscowościach, gdzie nie ma urzędu pocztowego ani agencji 2,250.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetr, przed tekstem 75 gr., w tekście 60 gr., za tekstem 30 gr. drobne 10 gr. za wiersz. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów.